

Faktaark

Et krafttak for kriminalitetsofre

Regjeringen ønsker å styrke hjelpetilbudet til kriminalitetsofre ved å gi fornærmede og etterlatte i straffesaker styrkede rettigheter og tilby økt oppfølging og bistand.

Om forslagene:

Regjeringen foreslår å følge opp Fornærmedeutvalgets utredning (NOU 2006: 10 Fornærmede i straffeprosessen – nytt perspektiv og nye rettigheter) med forslag om å styrke fornærmedes og etterlattes stilling og rettigheter i straffesaker. Fornærmede og etterlatte har legitime interesser i straffesaken og bør gis styrkede rettigheter til informasjon og deltakelse i straffesaksbehandlingen. Dette rokker ikke ved prinsippet om statens ansvar for strafforfølgningen.

Det foreslås blant annet at fornærmede og etterlatte skal gis styrket rett til informasjon og kontradiksjon gjennom hele straffesaksbehandlingen, utvidet rett til bistandsadvokat, bedre kontakt med politi og påtalemyndighet, utvidet rett til å være til stede i rettsmøter og flere rettigheter i forbindelse med gjenopptakelse av straffesaker. Fornærmede foreslås også gitt rett til en kostnadsfri samtale med advokat før anmeldelse i saker som vil omfattes av bistandsadvokatordningen. I budsjettforslaget for 2008 er det lagt til grunn at endringene vil kunne tre i kraft med virkning fra 1. juli 2008.

Regjeringen ønsker å styrke voldsofrenes stilling spesielt og foreslår endringer i voldsoffererstatningsloven. Forslagene innebærer at flere vil kunne få voldsoffererstatning, blant annet barn som er vitne til vold og etterlatte etter drapsofre. Hovedregelen om at den straffbare handlingen må anmeldes skal fremdeles gjelde, likevel slik at det ikke skal kreves at anmeldelsen skjer "uten unødig opphold". Voldsoffererstatningsmyndighetene skal videre gis en skjønnsmessig adgang til å dekke utgifter til innhenting av legeerklæringer mv. som bevismateriale. Det er lagt til grunn at lovendringene kan tre i kraft 1. januar 2008.

Regjeringen ønsker å bygge opp et bedre helhetlig og samordnet tilbud til barn som har vært utsatt for overgrep og g tar sikte på å etablere ytterligere tre Barnehus i 2008, slik at tilbudet blir landsdekkende.

For å gi et bredt og tilgjengelig tilbud til de som har blitt berørt av kriminalitet, foreslår Regjeringen også å videreutvikle ordningen med rådgivingskontor for kriminalitetsofre og sette i gang et pilotprosjekt for etablering av en gratis støttetelefon for kriminalitetsofre. En viktig oppgave for støttetelefonen vil være å tilby veiledning og støtte til de som har blitt utsatt for en kriminell handling. Det legges opp til at støttetelefonen skal være i drift fra 2008.

I tillegg:

For å forebygge gjentatt vold skal behandlingstilbudet til voldsutøvere skal videreutvikles og gjøres landsdekkende. Alternativ til vold (ATV) skal ha en sentral rolle i dette arbeidet. For 2008 har Regjeringen bevilget tre millioner kroner til å etablere ytterligere to ATV-tilbud samt øke tilskuddet til ATV Asker og Bærum med én millioner kroner. Disse tilbudene vil komme i tillegg til allerede eksisterende virksomhet i Oslo, Drammen, Telemark og Vestfold.

Om budsjettet:

- Regjeringen foreslår å bevilge totalt 13,35 millioner kroner til å følge opp Fornærmedeutvalgets utredning.
- Bevilgningen under særskilte straffesaksutgifter foreslås økt med 6,996 millioner kroner til utvidelse av retten til bistandsadvokat og kompensasjon for økte arbeidsoppgaver for bistandsadvokatene. Dette dekker også økte kostnader til advokat i forbindelse med forslag om å heve aldersgrensen for bruk av dommeravhør fra 14 til 16 år. Retten til bistandsadvokat foreslås utvidet til saker om seksuell handling med barn under 16 år, menneskehandel, vold i nære relasjoner og kjønnslemlestelse. Disse gruppene vil også få rett til bistandsadvokat før anmeldelse inngis. I tillegg foreslås det at etterlatte skal gis bistandsadvokat i flere saker.
- For å innføre rett til en kostnadsfri samtale med advokat før anmeldelse i alle saker som etter forslaget vil omfattes av bistandsadvokatorordningen, foreslås det å øke bevilgningen under kap. 470, post 71 med 0,804 millioner kroner. Dette gjelder blant annet de fleste seksualforbrytelser, herunder voldtekt, vold i nære relasjoner, menneskehandel, samt tvangsekteskap og kjønnslemlestelse.
- For å styrke fornærmedes og etterlattes rett til informasjon, foreslås det bevilget til sammen fem millioner kroner under kap. 440, kap. 441 og kap. 445 til blant annet omlegging av informasjonsrutiner, utarbeidelse av informasjonsmateriell og en rett for utvalgte fornærmede og etterlatte til en kontaktperson i politiet og til et møte med aktor før hovedforhandlingen.
- For å sikre utvalgte fornærmede og etterlatte mulighet til å være til stede under hele hovedforhandlingen, foreslås det å øke bevilgningen på kap. 414, post 01 med 0,3 millioner kroner til erstatning for tapt inntekt og reisegodtgjørelse etter statens satser.
- For å sikre fornærmede og etterlatte styrkede rettigheter i forbindelse med gjenopptakelse av straffesaker, foreslås det å øke bevilgningen til Kommisjonen for gjenopptakelse av straffesaker med 0,25 millioner kroner.
- For å kunne utvide retten til voldsoffererstatning, herunder gi rett til erstatning for barn som er vitne til vold mot nærstående foreslår regjeringen å øke bevilgningen over kap. 472, post 01 og post 70 med til sammen 14,5 millioner kroner. Endringer i voldsoffererstatningsloven innebærer at flere vil kunne få voldsoffererstatning. Blant annet som følge av liberalisering av anmeldelseskravet og at flere handlinger blir omfattet av loven.
- Regjeringen foreslår videre å bevilge 15,5 millioner kroner på kapittel 440 til å styrke innsatsen mot vold i nære relasjoner og overgrep mot barn.
- For å kunne videreutvikle ordningen med rådgivningskontor for kriminalitetsofre og starte opp et pilotprosjekt med en støttetelefon for kriminalitetsofre, foreslås det å sette av 1 million kroner over kap. 471, post 01.
- Regjeringen ønsker å gi et mer helhetlig og samordnet tilbud til barn som har vært utsatt for overgrep. Det blir i 2007 opprettet en ny modell for avhør, undersøkelse og behandling - såkalte Barnehus (tidligere Barnas hus) – i Bergen og Hamar. Det foreslås å øke bevilgningen til politiet med ca. 5,5 millioner kroner til etablering av ytterligere tre Barnehus i 2008, hvorav ett i Kristiansand. Ordningen vil da være landsdekkende og etablert i alle helseregioner.
- Regjeringen ønsker at behandlingstilbudet til voldsutøvere skal videreutvikles og gjøres landsdekkende. Alternativ til vold (ATV) vil ha en sentral rolle. Det foreslås inntil tre millioner kroner til å etablere ytterligere to ATV- tilbud, samt øke tilskuddet til ATV i Asker og Bærum. I dag er det tilbud i Oslo, Drammen, Telemark og Vestfold.